

IKWỌ EMI ABAÑADE IÑWAÑ-VINE

Isaiah 5:1-30

ỌYỌHỌ UKPEP-ÑKPỌ 349

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Ifonke fon inọ mmọ eke edọhọde ebaña idiok, ete, Eti, ebaña eti, ete,
Idiok: eke enimde ekim ke uñwana, enim uñwana ke ekim” (Isaiah 5:20).

Akpan Inyene Abasi

Abasi ama ama ndimek ikọt Esie, Nditọ Israel. Ini kiet Enye okokot mmọ “akpan inyene” Esie (Psalm 135:4). Enye ọkọdọhọ ete, “Nda mme oruk owo, kpa mme idut ima, ndudi mmọ” (Hosea 11:4). Ke ini idut Israel ekewọhọde ke ufin mbon Egypt edi, Abasi ọkọdọhọ ete, “Nte ñkadade mba ntrukupom mmen mbufo nkama nnyuñ nda mbufo ndi ke ebiet mi” (Exodus 19:4). Se nte Enye akamade Israel!

Edi Israel ke unana esit ekọm ama ọwọhọre ọkpọn ima oro, onyuñ okokpono ndem utu ke ndikpono Abasi. Mmọ ikowutke esit ekọm ke kpukpru nti ñkpọ emi Enye akanamde ọnọ mmọ: ndien mmọ esin ndikop uyo Esie.

Ikwọ Isaiah

Usen kiet Abasi ama ọdọhọ Isaiah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ ete eti Nditọ Israel ke ikwọ se Enye akanamde ọnọ mmọ “Yak nda ndien ikwọ ufan mi eke abañade iñwañ-vine esie, ñkwọ nnọ ufan mi.” Jesus ekedi ata “edima” ọnọ Abasi, ndien Enye ada Israel odomo ye iñwañ-vine emi okodude ke obot mbri, iñwañ-vine emi ọkọ akakanarede enye okuk.

Abasi ama ọnọ Israel Isoñ Canaan, ama onyuñ asian mmọ ọtọ nte mme adaña esie ekedude. Mme adaña oro ekedi ọkọ oro Isaiah ọkọkwọde abaña. Ekebemiso eñwọhọ isoñ oro enọ Abraham; ke ekemde, ke ini ukara Solomon, ema eduñ ke akamba ubak esie. Edieke Nditọ Israel ekpekekepe uyo Abasi, owo ndomo kiet ikpọkọbọhọ mmọ isoñ oro.

Abasi ama atañ “mme itiat” (me, mme okpono-ndem) efep ke “iñwañ-vine.” Enye ama ebin mme idut ukpono ndem oro osioño ke ini Nditọ Israel ekedide ediduk Canaan. Abasi okoyom Nditọ Israel ikpọn eduñ do. Edieke mmọ ekpekenamde nte Enye eketemedede mmọ ete enam, mmọ ekpekedu uwem uforo, ekan kpukpru mme asua.

Mme Ọbọruduk

Abasi akada ikọt Esie nte “akpan vine” Esie. Enye ama ọtọ mmọ akpan-akpan ke isoñ Canaan, onyuñ ọnọ mmọ kpukpru se ifonde ke uwem. Edi koro Israel ọkọwọhọrede edem esie ọnọ Abasi, esin Enye ọdọhọ ete, “Enye onim enyin, ete eyeñwum eti grape, edi enye oñwum ọbọruduk.” Nso utọ edikpu!

Kere nte ekpetiede ye afo edieke afo ekpebede ke kpukpru afanikọn editem isoñ itiat, onyuñ ada ubok atañ itiat kiet-kiet; ndien onyuñ ọbọp ọkọ akanade isoñ emi okuk onyuñ ọtọ akpan vine ke enye, onyuñ otibi obube wine ke esit man edighi mfri; ndien ke kpukpru utom oro okurede, ke ini ekemde ini ukpeñe mfri ñkukure se afo okutde edi ọbọruduk. Afo unyuñ unyeneke baba ñkpọ kiet nte utip ke ofuri ọkpọsọn utom ye okuk emi akabiatde. Enye inyeneke ufọn. Afo okpoyom ndinam ukem-ukem kpa nte owo oro ke ikwọ emi akanamde: owuri ọkọ onyuñ ayak mbiet ye mme unam eda itie oro.

Edinen Ubiere-Ikpe

Abasi ke ata mfọn-ido ama obup Israel ye Judah ndibiye ikpe emi; “Nso ñkpọ ọsuhọ eke ñkpanamde ye iñwañ-vine mi, ndien mmeñkanamke ke esit?” Nte afo emekere ñkpọ efen ekededi eke enye akpakanamde man anam enye edi iñwañ-vine emi onwumde mfri?

Nte afo emekere ñkpọ efen ekededi emi Abasi akpakanamde ye Israel ikọt Esie ndinam mmọ edi idut emi eforode? Enye akada mmọ ọwọrọ ke Egypt ke ini mmọ ekedide idut ufin; Enye okonim mmọ ke eti isoñ emi ema eketọ ñkpọ ema, onyuñ ọnọ mmọ mme ufok ndiduñ emi ema ekebọp ema. Enye ama ebin mme asua mmọ efep ọnọ mmọ. Enye ama etiñ ọnọ mmọ ete ke mmọ edidi ibuot, ndien mme idut

efen edi isim. Enye ama ọnọ mmọ edu ukpono Abasi emi edide akpanikọ, Abasi emi okokopde, okonyuñ ọbọrọde akam mmọ. Abasi akanam kpukpru emi ọnọ ikọt Esie.

Ndien ke ini okoyomde mmọ enam ñkpọ enọ Enye, oro edi ndikwọrọ Erinyaña ukpọñ nnọ ererimbot, mmọ ema esin enyuñ ekekpono ndem. Mmọ ema efre Abasi, ndien esit mmọ okosuk edi idiọk kpukpru ini. Mmọ ñko ikonyuñ imaha kiet eken. “Enye onim enyin ke ikpe, edi, sese, afai; onim enyin ke se inende, edi, sese, eseme.” Uwem mmọ ema ekabare esat nte isọñ emi Abasi minọhọ edim.

Edim Idepke

Abasi ama ọnọ mmọ ntọt ke ini mmọ ekewọrọde ke Egypt se iditibede edieke mmọ ediwoñọrede ekpọñ Enye. Ñkpọ kiet ekedi ke Enye eyemum edim akama. Abasi ayak edim edep ke ini Enye oyomde ete edep; edi edieke enye omumde enye akama, nnyin inyeneke edim. Ñkpọ baba kiet ikemeke ndikọri ke mmọñ miduhe, ke ntre, isọñ Canaan ama akabare ikpikpu-isọñ. Ndomo owo kiet ikekereke ndiduñ do, ndien Nditọ Israel emi (Ke akade iso ekekotde mme Jew) ema ewọñọ. Ekedi ọkpọsọñ ñkpọ ọnọ mbon Arab ndinyene mbiet ekekemde ndinọ mme enañ-mbakara ye ekamba enañ-mbimo mmọ, ndien ediwak mmọ akana efut mme ufọk-ọfọñ (tent) mmọ ewọrọ eka iso. Do se ikpekedide iñwañ-vine emi oñwumde mfri ama akabare akpa-utatan emi ananade mfri. Ke ata ediwak isua isọñ Palestine akana ikpikpu, nte ufen koro Nditọ Israel ekesinde Christ.

Ima Abasi Ye Nnyin

Idahemi yak nnyin ikere se Abasi akanamde ọnọ nnyin. Enye ama ọdọñ edima Eyen Esie, Jesus, ndikpa nnọ nnyin. Ibet Esie edi, “Ukpọñ eke anamde idiọk eyekpa mkpa.” Kpukpru owo ema enam idiọk-ñkpọ ke ndusuk ini enyuñ edot mkpa, edi Jesus onyime ndikpa ke itie nnyin. Kere nte nnyin ikpenyenede esit ekọm adaña nte Jesus okonyimede ndibọ ufen nnyin. Edi nnyin inyene ndinyime ndidi man enyaña nnyin, midighe ntre, nnyin inyene ndibọ ufen.

Ata ediwak owo edu mfin emi, emi miyomke enyaña mmọ. Jesus ke atua abaña mmọ nte Enye akatuade abaña mbon nsọñibuot Jerusalem: “O Jerusalem, Jerusalem, ... Adaña ediwak ini didie ke ñkoyom ndibon nditọ fo ọtọ kiet, kpa nte unen obonde nditọ esie ke idak mba esie, ndien mbufo ikonyimeke!” (Matthew 23:37). Ñko Enye ke obobup, “Nso ñkpọ ọsuhọ eke ñkpanamde ... ndien mmeñkanamke?” Nso ñkpọ ọsuhọ Jesus ndinam man mme idiọk owo ekabare esit man enọ mmọ itie ke Heaven?

Item Nnyin

Jesus ama edi ke isọñ ndiwut mme owo usuñ nte edude uwem. Ñwed Abasi etiñ ọnọ nnyin nte Enye okodude uwem, ndien Enye oyom nnyin ibiet Enye. Nnyin ikemeke ndidọhọ ite ke nnyin ifiọkke usuñ nte ikemede ndikama idem nnyin. Enye ama ọnọ nnyin Ikọ Esie emi ekewetde ndikpep nnyin kpukpru ñkpọ eke abañade uwem.

Ndien ke ntak mkpa Esie ke Calvary, ye Iyip emi Enye ọkọduọkde, Enye ama ọnọ nnyin odudu ndidu uwem unana idiọk ñkpọ. Nso ñkpọ ọsuhọ eke Enye akpakanamde?

Edikpa Nnọ Mme Asua Esie

Afo omokop ndusuk ini abaña owo emi ekayakde uwem esie ọnọ ke abaña ufan esie. Edi afo ukpukereke ete ke owo akpakpa ọnọ asua esie. Jesus ama anam. Apostle Paul etiñ ọnọ nnyin: “Ọsọñ eti eti owo ndikpa ke ibuot edinen owo; ... Edi Abasi otim ayarare ima eke amade nnyin, ke emi Christ akpade ke ibuot nnyin ke adañemi nnyin isuk idide mme idiọk owo kaña” (Ñwed Mbon Rome 5:7, 8). Jesus akakpa ọnọ mme asua Esie koro Enye akamade mmọ okonyuñ oyomde mmọ ebọ erinyaña.

Nte nnyin ikpọsọpke ndiyere ikot Esie? Enye ama anam se Enye ekekemede ndiñyaña nnyin nsio ke nsinsi ikañ. Enye ke okot: “Jehovah ọdọhọ ete, Mbufo edi ndien, nnyin ikpe ikọ: mme idiọk ido mbufo ekpetie nte iduot, eyefia nte snow” (Isaiah 1:18).

Ufen Ke Ntututūn

Mme ubierikpe emi Abasi ekebierede ọnọ Israel eyedoro kpukpru owo emi ewoñorede ekpōn Enye. Enye ọkọdọhọ ete: “Ifonke fọn inọ mmọ eke ebakde edaha ke usenubọk ebine mmin: ebigi ke okoneyo, wine obubere mmọ ibuo!” Ndusuk owo ekere ete ke idiọk iduhe ndiñwọn mme mmin emi anamde owo edieke mmọ miñwọnke awak akaha; edi anditiñ ntiñ-nnim ikọ ọkọdọhọ nko ete, “Ifonke fọn inọ mmọ eke enamde uko ke eriñwọn wine, enyuñ edide mkpọsọn owo ke eribuak mmin.” Ekpededi mmọ esọn idem ekem ndiñwọn ndien inamke mmọ, osuk edi idiọk. Hell atara ekem abañā utọ mme idiọk owo oro ye ediwak mbio efen.

Abasi ọkọdọhọ ete ke tọnọ ke eritọnọ ekenam hell enọ satan ye mme angel esie: edi edieke mme owo esinde ndibọ erinyana, mmọ nko enyene ndika do.

Abasi ebieren isuñi nko ọnọ mme owo emi ekotde eti ete idiọk, ye idiọk ete eti. Ediwak idiọk-nkpọ edu mfin emi eke mme owo edade nte idiọk-nkpọ emi enyenede ukpono. Edi ti ete edieke Abasi ọdọhọde ete ke nkpọ ọdiọk, oro edi idiọk, kpa ye se mme owo ekpetetiñ ebañā nkpọ oro.

Abasi nko ebieren isuñi ọnọ mme owo emi ebọde ubọk-edem man efuk idiọk-nkpọ, ye mmọ oro “enamde ikpe asana idiọk owo ebañā enọ.” Ke ini nnyin ikotde ibañā mme idiọk-nkpọ ke eyo Israel, ndise emi edi ukem-ukem ye mme idiọk-nkpọ mme owo mfin. “Oro esin Jehovah obumerede iyaresit ye ikọt esie.

Nnyin iyomke kiet ekededi ke mme ubierikpe ye mme isuñi emi edoro nnyin, ntre yak nnyin inọ Abasi mme esit nnyin adañā emi nnyin idide mkparawa. Yak nnyin ikpeme nte isañade ke kpukpru mme usen uwem nnyin, ke nkpọ-uyo ke Ikọ Esie, man oto do nnyin idara ke mme edidiọn Esie mi ke isọn ye mmọ oro Enye akade nditim itie nnim nnọ mmọ oro emade Enye.

MME MBUME

1. Eda Israel edomo ye nso ke ikwọ emi?
2. Tiñ se Abasi akanamde ye iñwañ-vine Esie.
3. Nso ke Enye okokut ke ini Enye okoyomde mfri?
4. Nso ke mme “itiat’ emi eda enọ?
5. Nso ekedi ufen emi ekenọde iñwañ-vine emi?
6. Nso ke Jesus akanam ọnọ nnyin?
7. Nso edi ntak emi obio-ekpo “añwañade inua esie akaha”?
8. Siak ndusuk nkpọ emi Abasi osuñide.
9. Anie ekenyene ndikpe ikpe ke ufọt Abasi ye iñwañ-vine Esie?